

Jaarverslag Vereniging Oud Harlingen 2024

Bestuur, functie en portefeuilles

Het bestuur is in 2024 als volgt samengesteld:

- J. Feikema (voorzitter) pers, ledenadministratie, regeling Klein maar Fijn
- J. Walta (secretaris en penningmeester) Correspondentie, SBHH (zoutwinning)
- W. van der Meer (lid) Jeugdeducatie, gemeentelijk beleid
- E. H. Runia (lid) communicatie, website, Social Media
- E. Weidenaar (lid) Monumenten Stichting Harlingen, Bouwzaken
- I.-P. Zeijlemaker (lid) Beeldbank

De verschillende werkgroepen leveren een belangrijke bijdrage aan de activiteiten van de Vereniging. In iedere werkgroep zit, als dat mogelijk is, ook een bestuurslid.

Ledenadministratie (portefeuille J. Feikema)

Oud Harlingen begon in 2024 inclusief de leden van de Club van 100 met 1510 leden. In de loop van het jaar moesten helaas 79 leden wegens opzegging, verhuizing, overlijden of wanbetaling van de ledenlijst worden afgevoerd. Er hebben zich 24 nieuwe leden aangemeld. Op 31 december 2024 werd het jaar afgesloten met in totaal 1455 leden.

Werkgroep Bouwzaken (portefeuille E. Weidenaar)

Elke twee weken wonen enkele leden van de bouwcommissie het welstandsoverleg bij. Een paar dagen vooraf ontvangen we de agenda, waarna de commissieleden zelf bepalen welke aanvragen interessant zijn. Omdat de tijdstippen duidelijk vermeld staan, weten ze precies wanneer ze aanwezig moeten zijn.

Ondertussen loopt de procedure rond de aanbouw van Franekereind 42 nog steeds. Er zit eindelijk beweging in: de zitting staat gepland voor april 2025. We zijn allemaal erg benieuwd naar de uitspraak. Tegelijkertijd is het frustrerend hoe lang dit heeft geduurd – en dan hebben we het nog niet eens over de kosten.

Redactie Magazine (portefeuille E. Runia)

Iets eerder dan u van ons gewend bent, maar begin november was daar dan het 2e magazine van de nieuwe redactie. Zoals altijd weer een magazine vol historische verhalen voor jong en oud. De presentatie was tijdens de Najaarsvergadering op 8 november in de nieuwe locatie Milûk. Het begin van ons jubileumjaar! Het eerste exemplaar is uitgereikt aan niemand minder dan Henry Drost. Voor de 40e keer heeft Henry de lay out verzorgd van het magazine, met weer veel creatieve input, zowel wat tekst als foto's betreft! We hopen oprecht dat Henry dit nog vaak kan doen.

Schenken Cultureel ANBI (portefeuille J. Feikema)

De Vereniging heeft dit jaar een 6-tal schenkingen van bijna € 2.270 ontvangen. Wij danken alle gulle gevers.

Werkgroep Muurschilderingen (portefeuille J. Feikema)

Het bord op de hoek Brouwersstraat/ Hofstraat van "Old Smoker sigaren" met de letters JZH, welke letters staan voor Johannes Hibma & Zoon, is in 2024 van de gevel gehaald en wordt thans opgeknapt door Wiebren van Zandbergen. In 2025 wordt het weer geplaatst. Een aantal muurschilderingen worden minder maar kunnen door de slechte toestand van de gevels voorlopig helaas nog niet worden opgeknapt. De schildering van de Firma Aron Speijer op de zijkant van Zuiderhaven 7, het pand waar nu Makelaardij Van der Wal is gevestigd, wordt nu waarschijnlijk het volgende project.

Werkgroep Beeldbank (portefeuille I.-P. Zeijlemaker)

Het Fries Film Archief heeft inmiddels de eerste batch gedigitaliseerd met behulp van een subsidie van de Gemeente Harlingen. Een tweede batch met origineel beeldmateriaal is inmiddels afgeleverd.

De beeldbank ontvangt nu regelmatig collecties als schenking, zowel foto- als filmmateriaal, waarvoor dank. Het digitaliseren van de film kan soms wat langer duren, omdat we dit onderbrengen bij het Fries Film Archief.

Tijdens Burendag op 28 september 2024 werd er een bijeenkomst georganiseerd door buurtvereniging Achter de Schouwburg in de restauratie van het station. Dit was een zeer gezellige bijeenkomst met veel interactie tussen de aanwezigen.

Op 16 oktober vond er opnieuw een filmavond plaats in de bibliotheek van Harlingen. Omdat er de vorige keer een lange reservelijst was, is besloten de oude filmbeelden van toen nogmaals te vertonen, met als aanvulling beelden van het "nieuwe Oranjeoord" aan de Achlumerdijk. De reacties en interacties waren opnieuw geweldig, en er is weer waardevolle informatie verzameld over de getoonde beelden.

Tijdens de Lichtjesticht werden oude filmbeelden getoond langs de wandelroute. De mooie witte zijmuur van Zuidoostersingel 35 bleek uitermate geschikt om de wandelaars te trakteren op vrolijke oude beelden van mensen die eveneens deelnamen aan een optocht.

In januari is de fotowedstrijd van start gegaan. De eerste foto's zijn al binnengekomen. We hopen op nog veel meer inzendingen. Inzenden kan tot: 6 juni 2025. Kijk op onze website www.oud-harlingen.nl onder activiteiten voor alle voorwaarden.

Tijdens de jubileumbingo op 1 februari toonde de beeldbank in de pauze oude foto's van de haven, afkomstig uit het archief (nalatenschap) van Lolke Visser.

Monumenten Stichting Harlingen (portefeuille E. Weidenaar)

De Gemeenteraad heeft beslist dat de Kerkpoortsbrug en de Raadhuisbrug na restauratie overgedragen worden naar MSH. Er zijn nieuwe sluisdeuren geplaatst in de Kleine sluis, ook de binnen- vloeddeuren zijn eruit gehaald voor groot onderhoud. Voor het vaarseizoen worden ze teruggeplaatst. Het jaarlijks onderhoud van de sluisen en bruggen is goed verlopen. Er is meer uitgevoerd dan begroot. Dit was mogelijk doordat er extra subsidies zijn gekregen. Het jaarplan van MSH 2025 staat op de website. Voor meer informatie: Monumentenstichtingharlingen.frl

Werkgroep Archiefonderzoek (portefeuille Chris Elsinga)

Begin 2024 bezocht de werkgroep de prachtige Lutherse kerk in Leeuwarden. Gastheer en werkgroeplid Nico Pellenburg leidde ons rond en hield een presentatie over de kerkelijke geschiedenis. Ook namen we deze dag afscheid van Jeanine Otten. Als beheerder van het oude stadsarchief stond zij de werkgroep sinds 2012 enthousiast bij,

als gastvrouw bij de 'transcribathons', als gids bij stadswandelingen en als wandelende encyclopedie. Ook na haar vertrek blijven leden van de werkgroep overigens bijeenkomen in het Hannemahuis, om samen vrijwel onleesbare tekstfragmenten alsnog te ontrafelen. Gastvrouw is nu Jeanines opvolgster Jeannette Tigchelaar.

In 2024 zijn circa 250 akten uit weesboeken getranscribeerd, 60 uit informatieboeken, 300 uit boedelinventarissen én nog een aantal verslagen van de kerkenraad. Verder zijn, hoewel dat almaar moeizamer wordt, toch weer proclamaties van 52 huizen van een juist adres voorzien. Ook zijn de percelen en bewoners van het voormalige terrein van Welgelegen in kaart gebracht. De grond was vroeger zowel aan de Zuiderhaven als aan de Nieuwe weg bebouwd. Waar de Nieuwe weg is werd eerder 'spijkerboor' genoemd en de bijgaande illustratie toont waarom. De ligging van de percelen is teruggerekend uit het naastliggerschap in de proclamatieboeken. In het blauwe pand rechts, aan de haven, woonden ooit burgemeester Hans Willem van Plettenberg, en eerder al kapitein Wytse Johannes Beima en schout bij nacht Gerrit Middachten. Later was op deze plaats het logegebouw van Deugd en IJver. Alle gegevens worden - met een piek in de zomervakantie - ontsloten via kleinekerkstraat.nl

Subsidiefonds Klein maar Fijn (portefeuille J. Feikema)

In het jaar 2024 zijn er twee aanvragen binnengekomen en gehonoreerd voor het subsidiefonds "Klein maar Fijn". Het ene project is nog in 2024 gereed gemeld en uitbetaald. Het andere is begin 2025 afgerond. In 2024 is dus € 500 uitbetaald. Er is nog geld gereserveerd, dus als u nog een kleine (of grotere) restauratie gaat uitvoeren, die bijdraagt aan een aantrekkelijke binnenstad, meldt u en vraag een bijdrage aan!

Stichting Bescherming Historisch Harlingen (portefeuille Chris Elsinga)

Mede namens de Vereniging Oud Harlingen werkt de Stichting Bescherming Historisch Harlingen (SBHH) eraan elke schade voor de monumentale stad en zijn inwoners te voorkomen. Daarbij wil de stichting wel een waterdichte schaderegeling achter de hand hebben, mocht onverhoopt tóch schade ontstaan.

- Het ministerie van EZK gaat weer optrekken met de SBHH, om zeker te stellen dat Harlingen en zijn inwoners niet met schade als gevolg van zoutwinning blijven zitten. Dat was de uitkomst van een gesprek met staatssecretaris Vijlbrief in Harlingen, eind februari. In de aanloop naar het gesprek werden ook de achterstallige subsidies voor de SBHH uitbetaald, waarmee de stichting weer financiële armslag kreeg voor activiteiten.
- Het ministerie zegde verder toe de Pilot Harlingen financieel meerjarig te gaan ondersteunen. Binnen de Pilot werken de SBHH, Frisia Zout, Gemeente Harlingen, Provincie Fryslân en het Wetterskip samen om elke schade te voorkomen.
- In maart werden de contacten met het ministerie verder aangehaald. Medewerkers van EZK kregen in april een presentatie over het Aanvullend Meetnet; diezelfde maand gebeurde dat opnieuw aan medewerkers van de NAM.
- In juli sprak de SBHH op initiatief van staatssecretaris Vijlbrief met de nieuwe voorzitter van de landelijke Commissie Mijnbouwschade, Remmert Sluijter. Hij herhaalde dat de Commissie het Harlinger meetnet niet gaat valideren, waarmee de waarde als bewijs bij eventuele schade onzeker blijft. De overheid geeft geen uitsluitsel over hoe burgers adequaat bewijs kunnen verzamelen om schade door mijnbouw aan te tonen.
- De gemeente Harlingen deed in november een oproep aan Frisia Zout om een omgevingsfonds in te stellen. Hiermee kan Frisia voor een deel invulling geven aan zijn verantwoordelijkheid ten aanzien van de maatschappij. Volgens B&W kan het geld bijvoorbeeld besteed worden aan het verbeteren van het Aanvullend Meetnet, voorlichting over de zoutwinning of natuurprojecten. De SBHH ondersteunt deze oproep.

- In een goedgevuld Milûk vond op 19 november een informatieavond plaats. Ingenieursbureau Antea lichtte er de meetresultaten toe, en Frisia Zout de keuze van het bedrijf om te investeren in het voorkómen van schade. Alle eventuele schade zal het bedrijf vergoeden, bevestigde directeur Bart Hendriks nog eens. Basis daarvoor wordt een eigen Harlinger toetsingskader, gebaseerd op omgekeerde bewijslast.
- Meer en actuele informatie is te vinden via www.sbhh.nl

Juridisch Fonds (portefeuille J. Feikema)

De mondelinge behandeling van het door de Vereniging ingediende beroep bij de Rechtbank Noord-Nederland gaat eindelijk gebeuren. Het wordt 24 april 2025, ruim 15 maanden na het indienen van het beroep. De PvdA-fractie heeft in september 2024 vragen gesteld over de bouw van de garage, waarop wethouder de Groot tijdens de vergadering van 18 september een raadsinformatiebrief heeft toegezegd. Deze is op 16 oktober naar de raad verzonden. Daarin wordt aangegeven dat i.v.m. de procedure “beperkt” wordt ingegaan op de vragen. De brief schetst verder slechts een algemeen beeld over een aanvraag van een vergunning voor een monument. Naar het idee van het bestuur een gemiste kans.

Om dit soort acties te kunnen blijven doen is wel geld nodig. Als u daaraan wilt bijdragen kunt u uw bijdrage storten op de rekening van het Juridisch Fonds: NL88 RABO 0142 3672 14 ten name van Vereniging Oud Harlingen.

Werkgroep Jeugdeducatie (portefeuille W. van der Meer)

Afgelopen jaar heeft onze Vereniging weer de verbinding met de Harlinger jeugd gezocht door binnen de Lichtjestocht jongeren te vragen om ook een verlicht dansoptreden te verzorgen in de Engelse tuin. Ook was er voor de jongste jeugd een workshop ‘Maak je eigen lichtje’ waarbij de kinderen met potjes en papier aan de slag konden. Komend jaar wordt nagedacht om ons Harlinger taaltsje te promoten bij de jeugd op de basisscholen.

Verdere activiteiten en gebeurtenissen

Open Monumentendag

Dit jaar had de Open Monumentendag het thema ‘Rondom de Dom’. Liefst 14 monumentale panden openen hun deuren voor nieuwsgierigen, met als grootste aandachtstrekker de Grote kerk ofwel de ‘Dom van Almenum’. Daar was gedurende de hele dag een programma met rondleidingen door de Stadsgidsen, orgelmuziek van Siegfried Derks en een lunchconcert van het 40-koppige Fries Jeugd Fanfare Orkest. Maar ook vertelden leerlingen in verschillende panden in de stad van ‘t Baken, de St. Michaelschool en de Prins Johan Friso verhalen over kinderen, die leefden in de tijd dat de Grote kerk werd gebouwd. En er was een Stadswandeling. De Vereniging zelf was te vinden op de Lanen. Hier konden we ongeveer 200 personen begroeten. Kortom weer een succesvolle dag.

Lichtjestocht

Wij kunnen terugkijken op een mooie Lichtjestocht ter ere van het 70-jarig jubileum van onze Vereniging. Ondanks een paar mieserbuitjes kwamen veel mensen, zelf ook verlicht, de route wandelen. Zoals bekend was de route weer gemarkeerd door glazen potjes met batterijlichtjes erin. Bij de start op het station kreeg iedereen een routekaart waarop alle feestelijkheden aangemerkt stonden. Amper 2 meter gewandeld werd het publiek al verrast door een meesterlijke toneelact, gespeeld door toneelgroep Contact. Via de singels, met onderweg een filmpresentatie op de muur van het geboortehuis van Simon Vestdijk, liep men naar de koek en sopie in de kantine van kv Eendracht. Daar stond warme chocolademelk, glühwein en een kerstkransje te wachten. Een aangename

pauze onder het genot van muzikale klanken van Just4Fun. Door het Rooie dorp lopende stond "Ate Peu" spekjes uit te delen. Weer eens wat anders dan wortels en bananen zoals vroeger. Via het gymlokaal van bs Het Wad, waar een mooie dans werd opgevoerd, liep iedereen door de Engelse tuin met lichtbollen. Over het pad dansten "elfjes" met verlichte vleugels, een prachtig spektakel om te zien in het donker. Afdalende naar de Nieuwstraat en door de Scheerstraat en Rommelhaven konden kinderen een lichtje maken in het atelier van Astrid van Straten. Over het kleine sluisje naar de andere kant van de Rommelhaven ging eenieder naar het Skûtsje waar Vocal Chain onder de markiezen optrad met sfeervolle kerstliederen. Over de Heilige weg en door de Kerkstraat ging men naar binnen in de Grote kerk. De Harlinger Huusvrouwen 2.0 gaven daar een concert. Via de Rozengracht kwam iedereen weer in het Harmenspark. Het publiek ging af op de klanken van slagwerkgroep Zeeslag, ook uit Harlingen. Het was weer een feest voor jong en oud.

Lichtjes op oorlogsgraven

Opdat we niet vergeten!

Ooit is het idee "geboren" in Burgum maar al vele jaren branden ook in Harlingen lichtjes op de oorlogsgraven. Op kerstavond heeft een groep vrijwilligers van onze Vereniging weer ruim 100 potjes met batterijlichtjes geplaatst op de oorlogsgraven op de Algemene begraafplaats. Ook in de stad zijn lichtjes geplaatst en wel op het Zeeliedenmonument op de Waddenpromenade, in het Harmenspark bij Joris de draak en de gedenkplaat voor de Joodse gevallen bij de Michaëlschool. Na de kerstdagen zijn de lichtjes weer opgeruimd.

PR/Communicatie

Ook onze Vereniging ontkomt er niet aan. Wij gebruiken steeds meer de Social Media om onze leden en andere belangstellenden te informeren over onze activiteiten. Via FB blijft u goed op de hoogte van het actuele nieuws. Aan de reacties te merken wordt dit goed gewaardeerd. Natuurlijk krijgen onze leden nog wel 2 x per jaar een nieuwsbrief met alle activiteiten.

Op dit moment is de nieuwe website al in werking. Een frisse en eigentijdse look!

Fotopanelen op de Noorderhaven 2024

In 2024 zijn de bekende fotopanelen op de Noorderhaven gevuld door de Vereniging Oud Harlingen.

Aan de ene zijde van de panelen afbeeldingen en informatie over het Harlinger tegel- en aardewerk. Miljoenen van die tegels en vele duizenden schotels werden in Harlingen gefabriceerd. Zij vonden niet alleen hun weg naar Harlinger huizen, maar ook naar bijvoorbeeld Kasteel De Haar in Haarzuilens en Schloss Augustusburg bij Keulen. Op de panelen wordt het gehele fabricageproces van klei tot tegel getoond.

Aan de andere zijde van de borden staan oude foto's van panden rondom de panelen. Als u voor de panelen staat en u kijkt om zich heen dan ziet u hoe veel of soms hoe weinig er in vele jaren is gewijzigd.

Koningsdag

De stand van de vereniging in de Engelse Tuin werd ook dit jaar weer druk bezocht en er werden weer veel boeken verkocht. Ook deze keer stonden we samen met de Vrienden van het Hannemahuis onder "een (tent)dak".

Aan de fotowedstrijd "Raadt de straat", waarbij men aan de hand van oude foto's raden welke straat op de foto stond, werd veel meegedaan, zodat er een mooi bedrag aan de Rotary kon worden overgemaakt.

Travis Camper had de meeste straten goed en kreeg tijdens de inloop op de Lanen in de maand juni zijn prijs uitgereikt.

Banners

Voor de tweede keer heeft onze Vereniging banners ontwikkeld voor onder de Havenbrug en de Prins Hendrikbrug. In samenwerking met de gemeente zijn liedjes van Dico van der Meer (de Stienne man) en Wim Kroon (de Bazuun) op de banners gedrukt, met mooie foto's als achtergrond. Een hele zomer genieten als je moet wachten voor een van de bruggen; een klein feestje. Bij het begin van het stormseizoen zijn de banners netjes verwijderd en opgeslagen.

Terugplaatsen Gevelsteen in Nieuw Trebol

De gevelsteen van Oud Trebol, oorspronkelijk geplaatst in 1910, is weer teruggeplaatst in de gevel van het gebouw Nieuw Trebol. De onthulling werd gedaan door Carla Jansen en Jean Feikema. De gevelsteen, die destijds geplaatst werd ter ere van de eerstesteenlegging van het oude Trebol-gebouw, werd gered tijdens de sloop van het pand door Eddy van Laar en vervolgens overgedragen aan de Vereniging Oud Harlingen. De restauratie is met vakmanschap uitgevoerd door Wiebren van Zandbergen, huisschilder en restaurateur bij Oud Harlingen. De gerestaureerde steen is nu te bewonderen op een prominente plek in de noordmuur van het Nieuw Trebol-gebouw, dankzij de inspanningen van de VvE Nieuw Trebol.

Instuif

Traditiegetrouw organiseerde Vereniging Oud Harlingen voor alle Ouwe Seunen tijdens de Visserijdagen weer een Instuif met een prachtige film- en fototentoonstelling. Ook nu waren we te vinden op de Waddenspromenade. De locatie was ter beschikking gesteld door "Port of Harlingen". We vertoonden weer foto's uit de collectie van Gerrit Beuker en wijlen Jaap van der Veen. En er waren verschillende films te zien, gemaakt door Rein Visser, Paul Engel en Iemke Pieter Zeijlemaker. Het was weer een gezellige drukte daar. Onder het genot van een bakje koffie en cake werden weer veel verhalen verteld en herinneringen opgehaald.

Lanen

Onze inloopmiddag op de Lanen weten mensen nog vaak te vinden. Ze komen langs met verhalen over familie, huizen of foto's, met vragen of om lid te worden van onze Vereniging. Terugkerende thema's zijn bijvoorbeeld verduurzaming, het 'Klein maar Fijn' fonds en (verleende) bouwvergunningen. U bent elke tweede zaterdag van de maand vanaf 14.00 uur welkom. We hebben elke maand een thema, zoals de Beeldbank, Archiefonderzoek of Jeugdeducatie.

